

СЛУХАЛИ:

Про Висновки Рахункової палати про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2025 рік у січні – вересні і за підсумками трьох кварталів 2025 року в частині надходжень загального фонду та інформацію щодо поточного стану виконання державного бюджету у 2025 році.

Відмітили:

Відповідно до частини 2 статті 110 Бюджетного кодексу України (*далі – Кодекс*) і частини 3 статті 7 Закону України "Про Рахункову палату" Рахункова палата подала Верховній Раді України (*далі – Верховна Рада*) та Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (*далі – Комітет*) листами від 28.11.2025 № 06-3664 і № 06-3667 Висновок про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2025 рік у січні – вересні, затверджений рішенням Рахункової палати від 25.11.2025 № 28-5 (*далі – Висновок РП*), водночас направила Кабінету Міністрів України (*далі – КМУ або Уряд*) Висновок РП, який містить рекомендації (пропозиції) КМУ для усунення виявлених відхилень і порушень */Висновок РП розміщено на офіційному сайті Рахункової палати/*.

Крім того, відповідно до частини 1 статті 53 Кодексу Рахункова палата подала Верховній Раді та Комітету листами від 16.10.2025 № 06-3134 і № 06-3135 Висновки про результати аналізу виконання Державного бюджету України за підсумками трьох кварталів 2025 року в частині надходжень загального фонду, затверджені рішенням Рахункової палати від 13.10.2025 № 25-2 (*далі – Висновки РП*) */Висновки РП розміщено на офіційному сайті Рахункової палати/*.

У Комітеті проаналізовано Висновок РП та Висновки РП, останні звітні дані Міністерства фінансів України (*далі – Мінфін*), Державної казначейської служби України (*далі – Казначейство*), Державної податкової служби України (*далі – ДПС*), окремих головних розпорядників коштів державного бюджету (*далі – головні розпорядники*), інших державних органів щодо стану реалізації норм Закону України "Про Державний бюджет України на 2025 рік" (*далі – Закон*) і виконання державного бюджету у поточному році, а також інформацію Мінфіну */лист від 26.11.2025 № 04210-04/1-3/34304/* про опрацювання рекомендацій Комітету, наданих Урядом за підсумками розгляду на засіданні Комітету 17.10.2025 Висновок Рахункової палати про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2025 рік у першому півріччі та інформації щодо поточного стану виконання державного бюджету у 2025 р. (*далі – рекомендації Комітету від 17.10.2025*), та звернуто увагу на таке.

ЩОДО ЗМІН ДО ЗАКОНУ ТА ОСНОВНИХ ЙОГО ПОЛОЖЕНЬ

У поточному бюджетному періоді (на 15.12.2025) прийнято 3 закони, якими внесено зміни до Закону, а саме:

від 31.07.2025 № 4561–IX (далі – Закон № 4561–IX), яким змінено загальні показники державного бюджету, а саме: збільшено доходи на

147,45 млрд грн, видатки на 400,45 млрд грн і граничний обсяг дефіциту на 250 млрд грн та зменшено надання кредитів на 3 млрд грн, а також збільшено граничний обсяг державного боргу на 184,9 млрд грн. Зокрема, за загальним фондом видатки збільшено загалом на 390,4 млрд грн, при цьому на забезпечення національної безпеки і оборони – на 401,6 млрд грн (з них для Міноборони – 310,8 млрд грн, МВС – 84,1 млрд грн /зокрема для Нацгвардії – 24,5 млрд грн, Держприкордонслужби – 45,85 млрд грн, Нацполіції – 13,7 млрд грн/, ГУР Міноборони – 4,5 млрд грн, СБУ – 1,6 млрд грн, Управління держохорони – 0,5 млрд грн, Адміністрації Держспецзв'язку – 0,06 млрд грн). Джерелами покриття зазначених додаткових видатків передбачено: збільшення державних внутрішніх запозичень на 184,9 млрд грн та доходів на 137,4 млрд грн (з них щодо: податку та збору на доходи фізичних осіб – на 46 млрд грн, податку на прибуток підприємств – на 24 млрд грн, коштів, що перераховуються НБУ, – на 20,3 млрд грн, частини прибутку держпідприємств і дивідендів на державну частку власності – на 15 млрд грн, акцизного податку – на 8,8 млрд грн), а також зменшення витрат на: погашення державного внутрішнього боргу – на 65,1 млрд грн, обслуговування державного боргу – на 11,16 млрд грн, виконання державою гарантійних зобов'язань – на 3 млрд грн. За спеціальним фондом збільшено доходи і видатки на 10 млрд грн, а саме доходи щодо податку та збору на доходи фізичних осіб (в частині "військового ПДФО") та видатки на забезпечення національної безпеки і оборони, при цьому унормовано з 01.08.2025 по 31.12.2025 спрямування окремих доходів за спеціальним фондом Міноборони на здійснення заходів з реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу, розроблення, освоєння і впровадження нових технологій, нарощування наявних виробничих потужностей для виготовлення продукції оборонного призначення, закупівлі озброєння, військової (спеціальної) техніки, засобів та обладнання (зокрема, внесено зміни до статті 24 Закону і доповнено Закон новою статтею 50);

від 20.08.2025 № 4571–IX (далі – Закон № 4571–IX), яким загалом збільшено доходи і видатки загального фонду державного бюджету на 8 млрд грн, зокрема збільшено (передбачено) видатки на: поповнення резервного фонду – на 25,8 млрд грн; забезпечення харчуванням учнів закладів загальної середньої освіти – на 4,6 млрд грн; забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру – на 3,2 млрд грн; забезпечення функціонування Фонду розвитку інновацій – на 2,8 млрд грн; модернізацію та оновлення матеріально-технічної бази військових ліцеїв, закладів освіти з посиленою військово-фізичною підготовкою – в обсязі 1,5 млрд грн; забезпечення виконання заходів з розвитку спеціальних інноваційних технологій – в обсязі 1,4 млрд грн; підтримку та допомогу ветеранам війни, членам їх сімей та членам родин загиблих – на 1,2 млрд грн; реалізацію заходів з формування фондів житла тимчасового проживання – в обсязі 1 млрд грн. Для покриття зазначених додаткових видатків збільшено доходи від податку на прибуток підприємств (у зв'язку із зарахуванням з 01.08.2025 по 31.12.2025 до державного бюджету

частини цього податку, яка згідно з пунктом 17 частини 1 статті 64 Кодексу належить до доходів бюджету м. Києва) та зменшено окремі видатки, насамперед на обслуговування державного боргу на 33,6 млрд грн;

від 21.10.2025 № 4648-IX (далі – Закон № 4648-IX), яким змінено загальні показники державного бюджету, а саме: збільшено доходи на 20,05 млрд грн, видатки на 317,34 млрд грн і граничний обсяг дефіциту на 294,3 млрд грн та зменшено надання кредитів на 2,99 млрд грн, а також збільшено граничний обсяг державного боргу на 298,2 млрд грн. Зокрема, за загальним фондом видатки збільшено загалом на 303,08 млрд грн, при цьому на забезпечення національної безпеки і оборони – на 310,5 млрд грн (з них для Міноборони – 301,22 млрд грн, МВС /Нацгвардії/ – 8 млрд грн, СБУ – 1,28 млрд грн). Джерелами покриття зазначених додаткових видатків передбачено: збільшення державних зовнішніх запозичень на 294,3 млрд грн; збільшення доходів на 5,79 млрд грн (щодо податку на доходи фізичних осіб); зменшення видатків на обслуговування державного боргу – на 6,45 млрд грн, деяких інших видатків – на 0,97 млрд грн, витрат на виконання державою гарантійних зобов'язань – на 2,99 млрд грн. За спеціальним фондом збільшено доходи і видатки на 14,26 млрд грн, а саме доходи щодо податку на доходи фізичних осіб (в частині "військового ПДФО") та видатки на забезпечення національної безпеки і оборони (що здійснюються за рахунок цього податку). Поряд з тим, Законом дозволено КМУ за результатами місячного звіту приймати рішення про здійснення у листопаді – грудні 2025 р. за загальним фондом державного бюджету скорочення видатків і надання кредитів за бюджетними програмами головних розпорядників та збільшення видатків Міноборони за 3 бюджетними програмами (коди 2101020, 2101150 і 2101540).

У результаті таких законодавчих змін суттєво змінено загальні параметри державного бюджету: доходи збільшено на 175,5 млрд грн, або на 7,5% (з них за загальним фондом – на 151,2 млрд грн, або на 7,1%), видатки збільшено на 725,8 млрд грн, або на 18,5% (з них за загальним фондом – на 701,5 млрд грн, або на 19,5%), надання кредитів зменшено на 6 млрд грн, або на 11,1%, граничний обсяг дефіциту збільшено на 544,3 млрд грн, або на 33,2%. При цьому ключові зміни до Закону пов'язані із збільшенням фінансового забезпечення сектору національної безпеки і оборони.

Виконання Закону у 2025 р. (як і в попередніх 3 роках) відбувається з урахуванням особливостей бюджетного процесу в умовах воєнного стану, визначених пунктом 22 розділу VI Кодексу, якими зокрема спрощено окремі процедури виконання державного бюджету.

На 15.12.2025 забезпечено нормативно-правове врегулювання виконання багатьох текстових статей Закону, що його потребували, однак деякі норми Закону Урядом ще не застосовувалися або залишаються нереалізованими, зокрема щодо:

надання права здійснювати понадпланові випуски облігацій внутрішньої державної позики (далі – ОВДП) в обмін на такі облігації акцій додаткової емісії банків і векселів, виданих Фондом гарантування вкладів фізичних осіб /статті 16 і 17 Закону/;

можливості надання фрахтувальникам, операторам та/або власникам морських суден та суден внутрішнього плавання, що ходять під прапором України та під прапорами іноземних держав, гарантій компенсації шкоди, заподіяної внаслідок збройної агресії РФ, у сумі до 2 млрд грн за рахунок коштів резервного фонду державного бюджету */стаття 35 Закону/*. Згідно з інформацією Мінфіну на 01.10.2025 */лист Мінфіну від 08.10.2025 № 04130-01-2/28803/*, відповідний проект порядку розроблено Мінрозвитку та узгоджується із зацікавленими органами, при цьому ще з січня п.р. такий проект розміщено на сайті Мінрозвитку для публічного обговорення;

можливості спрямовувати зовнішні цільові кредити на фінансування загального фонду державного бюджету з подальшим передбаченням у наступних бюджетних періодах видатків спеціального фонду державного бюджету та джерел їх покриття */стаття 42 Закону/*;

порядку забезпечення військовослужбовців покращеним харчуванням відповідно до норм, які застосовуються у військово-медичних закладах, під час лікування та реабілітації у закладах охорони здоров'я всіх форм власності та підпорядкування за рахунок державного бюджету */стаття 53 Закону/*. За інформацією Мінфіну, наданою щодо пункту 2 рекомендацій Комітету від 17.10.2025, Міноборони розроблено та надіслано на погодження до заінтересованих органів відповідний проект постанови КМУ;

дозволу Уряду приймати рішення про здійснення у листопаді – грудні 2025 р. скорочення витрат загального фонду державного бюджету за бюджетними програмами головних розпорядників та збільшення видатків загального фонду державного бюджету Міноборони за бюджетними програмами 2101020, 2101150 і 2101540 */стаття 58 Закону/*;

доручення КМУ разом з ЦВК після припинення чи скасування воєнного стану подати на розгляд Верховної Ради пропозиції щодо внесення змін до державного бюджету в частині передбачення видатків на підготовку та проведення чергових виборів Президента України, народних депутатів України та місцевих виборів */пункт 8 Прикінцевих положень Закону/ (у зв'язку з відсутністю підстав)*;

доручення КМУ здійснити заходи щодо запровадження з 01.07.2025 пенсійної реформи, розробити та подати до 01.07.2025 на розгляд Верховної Ради проект закону про внесення змін до деяких законів щодо встановлення єдиних підходів перерахунку пенсій особам, пенсія яким призначена за "спеціальними" законами, незалежно від зміни зарплати (доходу)/грошового забезпечення та здійснення таким особам індексації пенсій на загальних умовах */пункт 30 Прикінцевих положень Закону/*. За інформацією Мінфіну, наданою щодо пункту 2 рекомендацій Комітету від 17.10.2025, Мінсоцполітики розроблено та подано на розгляд КМУ законопроект із зазначеного питання.

ЩОДО МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ

Визначення показників державного бюджету на 2025 рік у IV кварталі 2024 р. та реалізація Закону у січні – жовтні п.р. відбувалися в умовах продовження повномасштабної збройної агресії РФ, воєнного стану */введеного*

Указом Президента України від 24.02.2022 № 64 (із змінами), затвердженим Верховною Радою/. Показники державного бюджету на 2025 рік сформовані на основі схвалених постановою КМУ від 28.06.2024 № 780 основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2025-2027 роки.

Згідно з даними Держстату ВВП за III квартал п.р. порівняно з відповідним періодом 2024 р. за попередньою оцінкою збільшився на 2,1% /враховано при затвердженні бюджету зростання на 2,7%/, індекс споживчих цін у листопаді п.р. до грудня 2024 р. становив 107,7%, в середньому за 11 місяців п.р. до відповідного періоду 2024 р. – 113,2% /враховано при затвердженні бюджету – відповідно 109,5% і 109,7%/, індекс цін виробників промислової продукції у жовтні п.р. до грудня 2024 р. становив 102,8%, в середньому за 10 місяців п.р. до відповідного періоду 2024 р. – 120,1% /враховано при затвердженні бюджету (грудень до грудня попереднього року) – 111,1%/. У Висновку РП зазначено, що виконання Закону у січні – вересні 2025 р. здійснювалося в умовах продовження повномасштабного вторгнення, що супроводжувалося погіршенням логістики, руйнацією енергетичної та транспортної інфраструктури, зростанням внутрішньої та зовнішньої міграції населення, скороченням експорту, збільшенням імпорту у всіх товарних групах, наслідком чого стало від’ємне сальдо торговельного балансу, подальше збільшення якого є ризиком для стійкості гривні й ускладнення економічної ситуації.

За інформацією НБУ, обсяг міжнародних резервів на 01.12.2025 становив 54,75 млрд дол. США і з початку п.р. збільшився на 10,95 млрд дол. США, або на 25% (зокрема, у листопаді міжнародні резерви зросли на 10,6%), при цьому НБУ зазначив, що відповідний обсяг міжнародних резервів є достатнім для збереження стійкості валютного ринку та є найвищим показником за всю історію незалежної України, така динаміка зумовлена найбільшими з початку року обсягами надходжень від міжнародних партнерів, що перевищили чистий продаж валюти НБУ та боргові виплати країни в іноземній валюті.

Офіційний курс гривні щодо долара США за січень – листопад п.р. в середньому становив 41,64 грн за долар, на 01.12.2025 – 42,27 грн за долар /прогнозний розрахунковий обмінний курс, врахований при затвердженні державного бюджету на 2025 рік: середньорічний – 45 грн/дол. США, на кінець п.р. – 45,6 грн/дол. США/, облікова ставка НБУ з початку п.р. /13,5%/ поступово збільшувалася і з 07.03.2025 становить 15,5%.

Кошти бюджетів та інших клієнтів Казначейства на 01.12.2025 становили 647,9 млрд грн (проти 299,3 млрд грн на 01.01.2025), у т.ч.: кошти на єдиному казначейському рахунку (далі – ЄКР) – 37,4 млрд грн (проти 100,5 млрд грн відповідно), кошти на рахунках Казначейства в установах банків – 575,7 млрд грн (проти 168,3 млрд грн), кошти на інших рахунках – 34,8 млрд грн (проти 30,5 млрд грн).

ЩОДО ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

Доходи державного бюджету за січень – листопад 2025 р. становили 3.295,45 млрд грн, що на 644,5 млрд грн, або на 24,3%, більше, ніж за відповідний період 2024 р. Згідно з Висновком РП доходи державного бюджету у січні – вересні 2025 р. порівняно з відповідним періодом 2024 р. зросли на 543,5 млрд грн, або на 25,1%, при цьому темпи зростання протягом звітнього періоду дещо уповільнилися /у I кварталі п.р. – на 44,3%, у I півріччі п.р.– на 41,9%/. За оцінкою Рахункової палати таке збільшення відбулося за рахунок неекономічних чинників на 348 млрд грн (зокрема: змін податкового законодавства /на 126,9 млрд грн/, власних надходжень бюджетних установ з інших джерел /на 124,7 млрд грн/, коштів, що перераховуються НБУ відповідно до Закону України "Про Національний банк України" /на 45,5 млрд грн/, безповоротної допомоги від міжнародних партнерів /на 44,7 млрд грн/) та економічних чинників на 165,8 млрд грн (зокрема: збільшення зарплати і видатків на грошове забезпечення військовослужбовців /на 46,1 млрд грн/, девальвації гривні /на 39,9 млрд грн/, зростання оподаткованого імпорту /на 29,4 млрд грн/, інфляції /на 29 млрд грн/, зростання прибутків прибуткових підприємств /на 21,4 млрд грн/).

До загального фонду за січень – листопад п.р. доходи надійшли в обсязі 2.332,9 млрд грн, що становить 102,1% затвердженого із змінами річного плану /2.284,5 млрд грн/ та на 330,7 млрд грн, або на 16,5%, більше плану на звітний період (із змінами, пов'язаними із змінами до Закону). Порівняно з відповідним періодом минулого року такі доходи збільшилися на 23,4%, або на 442 млрд грн, при плановому річному збільшенні на 4,9% /план із змінами на 2025 р. до факту за 2024 р./.

Крім того, планові показники доходів загального фонду збільшено без внесення змін до Закону за кодом 42020400 "Гранти на бюджетну підтримку, що надійшли до державного бюджету" на 328,8 млрд грн у зв'язку з надходженням гранту, що залучається в результаті здійснення правочину з умовними зобов'язаннями, відповідно до пункту 35-1 розділу VI Кодексу, постанови КМУ від 06.12.2024 № 1388 та розпорядження КМУ від 13.12.2024 № 1251-р (з одночасним зменшенням на таку ж суму планових показників фінансування загального фонду в частині зовнішніх запозичень). Таким чином, відносно уточненого плану на звітний період (2.309,9 млрд грн) виконання доходів загального фонду становило 101%.

На стан виконання доходів загального фонду позитивно вплинуло понадпланове надходження за 11 місяців п.р. окремих доходів, з яких найбільше щодо: міжнародної фінансової допомоги (грантів) (+308,2 млрд грн, або в 5,2 раза, до плану на звітний період (із змінами, пов'язаними із змінами до Закону) та до затвердженого річного плану /72,9 млрд грн/; коштів, що перераховуються НБУ відповідно до Закону України "Про Національний банк України" (+20,3 млрд грн, або на 31,7%, та становить 100% затвердженого із змінами річного плану /84,2 млрд грн/, що відповідає такому показнику у річній фінансовій звітності НБУ за 2024 р.); частини прибутку державних підприємств та дивідендів на державну частку власності (+19,2 млрд грн, або на 39,6%); податку на прибуток підприємств (+18,7 млрд грн, або на 7,2%); податку та збору на доходи фізичних осіб (+12,3 млрд грн,

або на 3,9%); акцизного податку з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції) (+8,3 млрд грн, або на 6%).

Водночас за січень – листопад п.р. не забезпечено виконання окремих планових показників доходів загального фонду, зокрема: ПДВ з ввезених на митну територію України товарів (–45,7 млрд грн, або на 8,6%); акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції) (–12,7 млрд грн, або на 10,5%); рентної плати за користування надрами загальнодержавного значення (–9,4 млрд грн, або на 19,2%); ПДВ з вироблених в Україні товарів (робіт, товарів) з урахуванням бюджетного відшкодування (–6,9 млрд грн, або на 2,4%); ввізного мита (–5,1 млрд грн, або на 9,5%).

Бюджетне відшкодування ПДВ за 11 місяців 2025 р. здійснено в обсязі 166,2 млрд грн, що на 26,3 млрд грн, або на 18,8%, більше такого показника за відповідний період минулого року. Рахункова палата зазначає, що суми заявленого і відшкодованого з бюджету ПДВ у січні – вересні п.р. порівняно з відповідним періодом 2024 р. збільшилися за рахунок обсягів бюджетного відшкодування платникам, які здійснюють постачання на митній території України товарів оборонного призначення та товарів для потреб забезпечення національної безпеки і оборони (зокрема у загальному обсязі приросту суми ПДВ, заявленого такими платниками і відшкодованого їм, становили 29,4% і 34% відповідно). За даними ДПС, залишок сум, заявлених до відшкодування ПДВ, на 01.12.2025 становив 35,4 млрд грн і з початку п.р. збільшився на 12,4 млрд грн, або на 53,6%. У Висновку РП вказано, що за інформацією ДПС, у загальній сумі залишку невідшкодованого ПДВ на 01.10.2025 (30,6 млрд грн) були суми заявленого до відшкодування ПДВ, щодо яких: тривають камеральні перевірки (14,8 млрд грн); триває адміністративне/судове оскарження та узгодження результатів перевірок (6,9 млрд грн); документи знаходилися на виконанні в Казначействі (6,6 млрд грн); тривають документальні перевірки (2,2 млрд грн).

До спеціального фонду за січень – листопад п.р. доходи надійшли в сумі 962,6 млрд грн, що більше затвердженого із змінами річного плану на 744,5 млрд грн, або в 4,4 раза, і таких доходів за відповідний період 2024 р. на 202,4 млрд грн, або на 26,6%, переважно за рахунок перевиконання власних надходжень бюджетних установ (відповідно на 712,9 млрд грн, або в 13,4 раза, і на 158,2 млрд грн, або на 25,8%).

Зокрема, власні надходження бюджетних установ у звітному періоді становили 770,2 млрд грн (або 80% усіх фактичних доходів спеціального фонду), з них інші джерела власних надходжень бюджетних установ /до яких належать, насамперед, благодійні внески, гранти і дарунки, а також надходження від підприємств, організацій, фізичних осіб та інших бюджетних установ для виконання цільових заходів/ – 709,5 млрд грн (або 92,1% власних надходжень бюджетних установ), що на 709 млрд грн більше затвердженого річного плану, які отримані в основному у вигляді майна (активів) в натуральній формі /за 10 місяців п.р. – 576,1 млрд грн/ переважно бюджетними установами сектору національної безпеки і оборони (за

10 місяців п.р. найбільше бюджетними установами Міноборони /486,2 млрд грн/, МВС /35 млрд грн/ і ГУР Міноборони /31,2 млрд грн/), що проблематично планувати. При цьому, за інформацією НБУ, з відкритого ним спецрахунка для залучення коштів на підтримку ЗСУ за 11 місяців п.р. перераховано 58,7 млрд грн на потреби сил оборони, що теж відображаються як інші джерела власних надходжень бюджетних установ.

Згідно з пунктом 60 розділу VI Кодексу за 11 місяців п.р. до спеціального фонду державного бюджету надійшло 116,7 млрд грн частини "військового" ПДФО, або 90,8% затвердженого із змінами річного плану /128,4 млрд грн/, що спрямовується за визначеними напрямками у сфері безпеки і оборони. При цьому Законом № 4561–IX передбачено нову статтю 50 Закону, згідно з якою з 01.08.2025 по 31.12.2025 уточнено пропорції розподілу цього податку за напрямками, спрямувавши 60% Міноборони на здійснення заходів з реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу, розроблення, освоєння і впровадження нових технологій, нарощування наявних виробничих потужностей для виготовлення продукції оборонного призначення, закупівлі озброєння, військової (спеціальної) техніки, засобів та обладнання, а також на зазначений напрямок з 01.08.2025 по 31.12.2025 спрямовано плату за ліцензії у сфері діяльності з організації та проведення азартних ігор і за ліцензії на випуск та проведення лотерей (внесено зміни до статті 24 Закону). Поряд з тим, на виконання статей 33 і 36 Закону розпорядженнями КМУ від 04.04.2025 № 305-р і від 27.05.2025 № 509-р передбачено спрямувати за спеціальним фондом державного бюджету частину залишків коштів на 01.01.2025, які утворилися відповідно у Держгеонадра (128,06 млн грн) і НКРЕКП (195 млн грн), на здійснення заходів у сфері оборони.

Перевиконання доходів спеціального фонду порівняно із затвердженим із змінами річним планом також спричинено надходженням інших коштів, які не планувалися у додатку № 1 до Закону, зокрема:

1) на виконання статті 37 Закону Фондом соцстраху на випадок безробіття у лютому п.р. перераховано 5.023,18 млн грн (не менше 95% залишку коштів, що утворився в нього на 01.01.2025 за рахунок надходжень єдиного внеску) за кодом 24080000. Розпорядженням КМУ від 14.02.2025 № 120-р такі кошти разом із залишком коштів, перерахованим цим Фондом у 2024 р. і невикористаним (118,36 млн грн), спочатку передбачалося спрямувати Мінекономіки (5.141,54 млн грн) на реалізацію 5 бюджетних програм щодо: часткової компенсації вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва (код 1201310 – 500 млн грн); державного стимулювання створення індустріальних парків (код 1201340 – 500 млн грн); забезпечення державної підтримки реалізації інвестиційних проектів із значними інвестиціями (код 1201360 – 500 млн грн); компенсації витрат за гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення (код 1201420 – 2.000 млн грн); підтримки внутрішнього попиту на вітчизняні товари та послуги (код 1201430 – 1.641,54 млн грн). Потім розпорядженням КМУ від 22.10.2025 № 1142-р змінено вищевказаний розподіл коштів шляхом зменшення на 410,8 млн грн видатків за бюджетною

програмою 1201360 /до 89,2 млн грн/ та відповідного збільшення видатків за бюджетною програмою 1201340 /до 910,8 млн грн/. Зазначене є результатом виконання рекомендації, наданої Урядом у Висновку Рахункової палати про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2025 рік у першому півріччі, щодо доручення Мінекономіки проаналізувати стан виконання бюджетної програми 1201360 і за необхідності внести на розгляд КМУ відповідні пропозиції. За січень – листопад п.р. видатки здійснено за 4 з 5 цих програм загалом у сумі 2.902,7 млн грн, або 56,5% спрямованих коштів (за кодом 1201360 видатки не проводилися, але у Мінекономіки, за його інформацією, проходять оцінку 2 інвестиційні проекти, обсяг необхідної компенсації за якими становить орієнтовно 89 млн грн);

2) відповідно до пункту 10 статті 11 Закону надходження, отримані у зв'язку з виконанням законів України "Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів" (код 21085000) і "Про санкції" (код 21087000), за 11 місяців п.р. становили 8.879,6 млн грн та згідно з пунктом 11 статті 14 Закону є джерелом формування фонду ліквідації наслідків збройної агресії;

3) відповідно до пункту 56 розділу VI Кодексу кошти, отримані як добровільні внески (благодійні пожертви) від фізичних та юридичних осіб приватного права та/або публічного права, для фінансового забезпечення заходів з відсічі збройної агресії проти України та ліквідації її наслідків, національної безпеки та оборони, відновлення, підтримки і розвитку України, надання гуманітарної допомоги (код 24070000) /що надходять на рахунки головних розпорядників, відкриті у НБУ, та зараховуються до спеціального фонду державного бюджету/ за січень – листопад п.р. становили 990,3 млн грн (що на 481,2 млн грн менше, ніж за відповідний період 2024 р.) за 7 відповідними рахунками /у НБУ відкрито 14 рахунків/, з них найбільше – кошти, отримані МОЗ для задоволення потреб охорони здоров'я (416,5 млн грн), кошти, отримані МОН для задоволення потреб освіти і науки (383,8 млн грн), і кошти, отримані Мінекономіки для фінансування заходів гуманітарного розмінування (113,8 млн грн). У січні – жовтні п.р. здійснювався розподіл таких коштів за 7 відповідними рахунками, з яких загалом використано 1.252 млн грн, при цьому загальний обсяг залишків за всіма відкритими рахунками дещо зменшився порівняно з початком року /на 01.01.2025 – 1.844,9 млн грн/ і на 01.11.2025 становив 1.611,65 млн грн (з них найбільше на рахунках МОЗ /540,4 млн грн/, Мінцифри /243,3 млн грн/, Мінсоцполітики /194,7 млн грн/, МОН /174,9 млн грн/, Мінрозвитку /170,2 млн грн/ і Мінекономіки /168,1 млн грн/);

4) відповідно до пункту 22-2 розділу VI Кодексу за січень – листопад п.р. надійшли кошти з місцевих бюджетів у вигляді субвенції на перерахування коштів в умовах воєнного стану або для здійснення згідно із законом заходів загальної мобілізації та з метою відсічі збройної агресії РФ проти України та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності (код 41011100) в обсязі 19,05 млн грн, з яких 10 млн грн згідно з розпорядженням КМУ від 09.05.2025

№ 450-р спрямовано Міноборони на бюджетну програму 2101020. Крім того, на цю програму розпорядженням КМУ від 07.03.2025 № 203-р спрямовано залишки зазначеної субвенції на 01.01.2025 у сумі 52,94 млн грн.

За січень – листопад п.р. до спеціального фонду надійшло міжнародної фінансової допомоги (грантів) загальною сумою 10,05 млрд грн, або 68,1% затвердженого річного плану */14,75 млрд грн/*. Водночас, статтею 27 Закону визначено, зокрема, що у 2025 р. надходження коштів в рамках програм допомоги і грантів ЄС, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ, що мають цільове спрямування і не передбачені додатком № 1 до Закону, за рішенням КМУ спрямовуються за спеціальним фондом державного бюджету на реалізацію відповідних проектів, програм та заходів. Відповідно до цієї норми на 01.12.2025 прийнято 9 рішень Уряду щодо надходження і цільового спрямування додаткових грантів *(розпорядження КМУ від 24.01.2025 № 58-р, від 21.02.2025 № 145-р, від 14.03.2025 № 220-р і від 13.08.2025 № 859-р, постанови КМУ від 04.06.2025 № 661, від 23.06.2025 № 737, від 15.07.2025 № 876, від 29.10.2025 № 1384 і від 28.11.2025 № 1553)* на загальну суму 22,75 млрд грн, при цьому такі кошти за 11 місяців п.р. надійшли в сумі 2,1 млрд грн. Отже, дії Уряду і відповідних центральних органів виконавчої влади щодо залучення цільових грантів у звітному періоді були недостатніми.

Стосовно загального стану виконання грошових зобов'язань платників податків щодо державного бюджету слід зазначити, що за даними ДПС на 01.12.2025: переплати становили 115,6 млрд грн (збільшилися з початку п.р. на 39,1 млрд грн, або на 51,1%, при цьому щодо ПДВ з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) – на 40,1 млрд грн */до 48,6 млрд грн/*), податковий борг – 224 млрд грн (збільшився з початку п.р. на 89,1 млрд грн, або на 66%). Найбільше зростання податкової заборгованості з початку року щодо податків відбулося по податку на прибуток підприємств (на 14 млрд грн */до 35,7 млрд грн/*, або на 64,9%), податку на додану вартість (на 4,7 млрд грн */до 67,15 млрд грн/*, або на 7,6%). Крім того, у складі податкової заборгованості є суттєвими суми пені за порушення термінів розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності, за невиконання зобов'язань та штрафних санкцій за порушення вимог валютного законодавства (77,1 млрд грн */щодо яких відбулося найбільше зростання з початку року – на 68,1 млрд грн, або в 8,6 разів/*), а також штрафних санкцій за порушення законодавства у сфері патентування, норм регулювання обігу готівки та застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг (24,8 млрд грн). Рахункова палата зауважує, що зростання заборгованості за зазначеною пенею частково спричинено скасуванням для більшості платників податків мораторію на проведення податкових перевірок (зокрема відновлено проведення перевірок органів ДПС щодо порушень законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності). Зростання податкового боргу платників податків перед державним бюджетом є додатковим ризиком невиконання доходів державного бюджету, на що теж звернуто увагу у Висновку РП.

ЩОДО ФІНАНСУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА ДЕРЖАВНОГО БОРГУ

За січень – листопад 2025 р. державний бюджет виконано з дефіцитом у сумі 1.238,15 млрд грн */при затвердженому граничному обсязі: первинно – 1.640,6 млрд грн, із змінами – 2.184,9 млрд грн/, у т.ч. за загальним фондом – 1.193,6 млрд грн, що на 296,9 млрд грн менше уточненого плану на звітний період /при затвердженому граничному обсязі: первинно – 1.459,5 млрд грн, із змінами – 2.003,8 млрд грн/, за спеціальним фондом – 44,5 млрд грн /при затвердженому граничному обсязі дефіциту – 181,1 млрд грн/*. Нижчий від запланованого на звітний період показник дефіциту загального фонду державного бюджету обумовлений проведенням видатків і наданням кредитів у менших обсягах від плану при перевиконанні плану доходів і недоотриманні запланованих запозичень.

Від приватизації державного майна за січень – листопад 2025 р. до загального фонду державного бюджету надійшло 3.082,1 млн грн, що становить 96,3% затвердженого річного плану */3,2 млрд грн/* та 102,7% плану на звітний період (або більше на 82,1 млн грн) і менше, ніж у відповідному періоді 2024 р., в 3 рази (або на 6.631,5 млн грн). За інформацією Фонду державного майна, найбільше надійшло коштів від приватизації таких об'єктів: пакету акцій ДАТ "Будівельна компанія "Укрбуд" (805 млн грн), АТ "Завод "КВАНТ" (401,5 млн грн), ЄМК ДП "Український науково-технічний центр металургійної промисловості "Енергосталь" (150,6 млн грн), ЄМК ДП "Житомирський лікєро-горілочний завод" (137,5 млн грн), ЄМК ДП "Київський автомобільний ремонтний завод" (123,3 млн грн), об'єкта незавершеного будівництва – дитяча уронефрологічна клініка на 80 ліжок ДУ "Інститут урології імені академіка О.Ф. Возіанова НАМН України" (111 млн грн), ЄМК ДП "Львівське спеціальне конструкторське бюро "Топаз" у м. Львів (107 млн грн), ЄМК ДП Київського заводу "Імпульс" (92,3 млн грн). При цьому за 11 місяців п.р. до спеціального фонду надійшло 455,1 тис. грн відповідно до підпункту 1-1 частини 3 статті 15 Кодексу *(70% надходжень від приватизації майна установ виконання покарань і слідчих ізоляторів, що безпосередньо не забезпечують виконання встановлених для них завдань і функцій)*.

Державні запозичення на фінансування державного бюджету за січень – листопад п.р. здійснені в обсязі 2.073,7 млрд грн (73,9% затвердженого із змінами річного плану */2.804,9 млрд грн/*), у т.ч. внутрішні запозичення – 512,7 млрд грн, зовнішні запозичення – 1.561 млрд грн. Порівняно з відповідним періодом 2024 р. державні запозичення були меншими на 117,7 млрд грн, або на 5,4%.

Зокрема, за 11 місяців п.р. державні запозичення до загального фонду становили 1.955,05 млрд грн, або 74,4% затвердженого із змінами річного плану */2.626,85 млрд грн/*, 94,3% уточненого плану на звітний період (на 118 млрд грн менше) та на 218,2 млрд грн менше, ніж у відповідному періоді 2024 р., у т.ч.:

внутрішні запозичення (від розміщення ОВДП) – у сумі 512,7 млрд грн, або 67,1% затвердженого із змінами річного плану (на 115,5 млрд грн менше плану на звітний період і на 46,7 млрд грн менше порівняно з відповідним періодом

2024 р.), з них переважно залучено середньострокові запозичення (504,7 млрд грн). При цьому за рахунок випуску військових облігацій отримано 242,1 млрд грн. У Висновку РП зауважено, що висока середньозважена дохідність розміщених на аукціонах ОВДП, насамперед номінованих у гривні, від 14,9% у січні до 16,7% у вересні, забезпечувала зацікавленість інвесторів до придбання ОВДП і надходження до державного бюджету, однак це підвищує вартість запозичень для держави, що може призвести до зростання видатків на обслуговування державного внутрішнього боргу та посилення тиску на бюджет в наступних роках, водночас зниження інтересу інвесторів до ОВДП може обмежити можливості Уряду з внутрішніх запозичень. Відповідно до статті 47 Закону прийнято постанову КМУ від 12.12.2025 № 1640, якою доручено Мініфіну з метою збільшення статутного капіталу ПрАТ "Укрфінжитло" здійснити до кінця 2025 р. випуск ОВДП в обмін на акції додаткової емісії ПрАТ "Укрфінжитло" в загальному розмірі 30 млрд грн, що в результаті здійснення такої операції призведе до збільшення на цю суму внутрішніх запозичень (з одночасним передбаченням у такій же сумі показника за кодом 601220 "Придбання цінних паперів");

зовнішні запозичення – у сумі 1.442,4 млрд грн /приблизно 34,7 млрд дол. США/, або 77,4% затвердженого із змінами річного плану, які є довгостроковими запозиченнями, з них за рахунок залучення кредитів в рамках ініціативи країн G7 Extraordinary Revenue Acceleration for Ukraine (ERA) та Механізму кредитного співробітництва для України (ULCM) – 997,6 млрд грн /приблизно 24 млрд дол. США/, зокрема кошти отримано від: ЄС – загалом 1.228,14 млрд грн /26,07 млрд євро/, у т.ч. 854,94 млрд грн /18,12 млрд євро/ – в рамках Механізму ULCM, 373,2 млрд грн /7,95 млрд євро/ – в рамках інструменту Ukraine Facility; Уряду Канади в рамках Механізму ULCM – 142,7 млрд грн /2,5 млрд СПЗ/; МВФ в рамках чотирирічної програми Механізму розширеного фінансування (EFF) – 37,97 млрд грн /674 млн СПЗ/; МБРР (включаючи співфінансування з МАР) – 23,8 млрд грн /574 млн дол. США/; БРРЄ – 9,71 млрд грн /200 млн євро/.

Відповідно до пункту 35-1 розділу VI Кодексу з початку п.р. прийнято рішення Уряду щодо здійснення правочинів з умовними зобов'язаннями, внаслідок яких державі надаються кредити, повернення яких буде здійснюватися за рахунок доходів, отриманих від заморожених активів РФ, відповідно до Механізму ULCM в рамках ініціативи ERA, а саме: кредит від Уряду Великобританії на загальну суму 2.258 млн фунтів стерлінгів, що має використовуватися для закупівлі оборонних матеріалів для України /постанова КМУ від 14.02.2025 № 164/; кредит від Уряду Канади на загальну суму, що не перевищує 5 млрд канадських доларів /постанова КМУ від 21.02.2025 № 182/; кредит від Уряду Японії на суму до 471,9 млрд японських єн /постанови КМУ від 02.05.2025 № 504 і від 30.05.2025 № 619/. При цьому в рамках ініціативи ERA і Механізму ULCM у п.р. (на 01.12.2025) від ЄС надійшли всі передбачені транші кредитів на загальну суму 18,1 млрд євро /згідно з Угодою між Україною та Європейським Союзом про впровадження Механізму кредитного співробітництва для України, ратифікованою

Законом України від 05.12.2024 № 4121–ІХ/. Крім того, за загальним фондом державного бюджету зменшено річний план державних запозичень без внесення змін до Закону на 328,8 млрд грн (*загальний обсяг – до 2.298,05 млрд грн, зовнішні запозичення – до 1.533,9 млрд грн*) у зв'язку з надходженням у п.р. у такій сумі гранту, що залучається в рамках ініціативи ERA в результаті здійснення правочину з умовними зобов'язаннями відповідно до пункту 35-1 розділу VI Кодексу, постанови КМУ від 06.12.2024 № 1388 та розпорядження КМУ від 13.12.2024 № 1251-р (*про що зазначено вище*), з одночасною відповідною зміною планових показників доходів (*збільшено до 2.613,3 млрд грн*) і дефіциту (*зменшено до 1.675 млрд грн*).

За інформацією на офіційному сайті Мінфіну, в рамках ініціативи ERA на 18.11.2025 загалом залучено до державного бюджету 33,82 млрд дол. США, з них у 2025 р. – 32,82 млрд дол. США. Зобов'язання за такими коштами є умовними (*згідно з пунктом 35-1 розділу VI Кодексу боргові зобов'язання можуть виникнути за певних обставин*). Однак, незважаючи на рекомендації Комітету від 17.10.2025, Мінфіном не надано узагальнену звітну інформацію з даного питання, насамперед щодо обсягу таких коштів у гривневому еквіваленті, в розрізі кредиторів, видів надходжень згідно з бюджетною класифікацією (у вигляді грантів чи зовнішніх запозичень) за загальним чи спеціальним фондом державного бюджету, чіткого періоду їх отримання у прив'язці до реєстру правочинів з умовними зобов'язаннями, який ведеться Мінфіном та інформація з якого щомісяця публікується на офіційному сайті Мінфіну.

Кредити (позики), залучені державою від іноземних держав, іноземних фінансових установ і міжнародних фінансових організацій для реалізації інвестиційних проектів (*далі – зовнішні цільові кредити*), до спеціального фонду за 11 місяців п.р. надійшли у сумі 118,6 млрд грн, або 66,6% затвердженого річного плану */178 млрд грн/* та на 100,5 млрд грн (або в 6,6 рази) більше, ніж за відповідний період 2024 р., отже стан залучення зовнішніх цільових кредитів значно поліпшився порівняно з попереднім роком. У Висновку РП зазначено, що за поясненням Мінфіну відповідні надходження до спеціального фонду менші плану через: призупинення реалізації частин окремих проектів внаслідок повного або часткового руйнування об'єктів; тривале проведення процедур закупівель, перенесення їх або проведення повторних тендерних торгів; реструктуризацію окремих проектів щодо перерозподілу коштів між компонентами, введення нових компонентів і необхідності внесення змін до нормативно-правових актів та договорів; довготермінове проведення відбору заявок, тривалу розробку тендерної документації та проведення тендерних процедур для подальшого укладення контрактів на виконання робіт/послуг; затримку проведення тендерних процедур, а саме невідповідність технічним вимогам та значно перевищену фінансову пропозицію порівняно з очікуваною вартістю.

Керуючись частиною 8 статті 23 Кодексу, статтями 4 і 27 Закону, на 15.12.2025 прийнято:

2 рішення Уряду (*постанова КМУ від 14.03.2025 № 289 і розпорядження КМУ від 04.06.2025 № 548-р*), згідно з якими за спеціальним фондом державного бюджету здійснено перерозподіл деяких витрат державного бюджету для реалізації інвестпроектів відповідно Мінрозвитку на суму 87,9 млн грн (кредитор – МБРР) і Міноборони на суму 26.425,6 млн грн (кредитор – Уряд Великобританії), що має сприяти підвищенню рівня залучення відповідних коштів та їх використання;

5 рішень Уряду (*постанови КМУ від 15.07.2025 № 864 і № 873, від 26.08.2025 № 1029, від 05.11.2025 № 1409 та від 03.12.2025 № 1600*), згідно з якими річний план зовнішніх цільових кредитів може бути збільшено загалом на 11.087,1 млн грн (з відповідним коригуванням граничного обсягу державного боргу) у зв'язку з їх залученням відповідно від: МАР у сумі 3.770,6 млн грн для реалізації проекту "Ремонт житла для відновлення прав і можливостей людей (НОРЕ)" та у сумі 121,7 млн грн для реалізації проекту "Створення стійкої інфраструктури у вразливих середовищах в Україні", БРРЄ у сумі 2.316,1 млн грн для реалізації проекту "Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб" і у сумі 4.860 млн грн для реалізації проекту "НОМЕ: Компенсація за знищене житло"; МБРР у сумі 18,7 млн грн для реалізації проекту "Підвищення енергоефективності в секторі централізованого тепlopостачання України".

У січні – листопаді п.р. витрати державного бюджету з погашення та обслуговування боргових зобов'язань становили 890,85 млрд грн, що на 466,9 млрд грн менше, ніж у відповідному періоді 2024 р. Платежі з погашення державного боргу здійснені у сумі 570,9 млрд грн (91,2% затвердженого із змінами річного плану, 94,2% уточненого плану на звітний період та на 500,1 млрд грн менше порівняно з відповідним періодом 2024 р.), у т.ч. на погашення внутрішнього боргу – 473,6 млрд грн, зовнішнього боргу – 97,3 млрд грн. Видатки на обслуговування державного боргу проведено в обсязі 319,9 млрд грн, або 74,5% бюджетних призначень (*які законами № 4561–ІХ, № 4571–ІХ і № 4648–ІХ зменшено загалом на 51,2 млрд грн до 429,7 млрд грн*) 98,2% уточненого плану на звітний період. Рахункова палата зазначає, що економії таких витрат у січні – вересні п.р. сприяли насамперед призупинення платежів за борговими зобов'язаннями держави за кредитами від Cargill Financial Services International, Inc. /згідно з постановою КМУ від 31.07.2024 № 865/ та менший середній обмінний курс гривні до іноземних валют за такий період, ніж врахований у показниках державного бюджету на 2025 рік.

Згідно із статтею 6 Закону граничний обсяг надання державних гарантій у 2025 р. визначено загалом у сумі 179,4 млрд грн. За 10 місяців п.р. державні гарантії надано в обсязі 40,3 млрд грн, що на 16,1 млрд грн більше, ніж за відповідний період 2024 р. /24,3 млрд грн/. Зокрема, державні гарантії надано за зовнішніми зобов'язаннями ПрАТ "Укргідроенерго" у сумі 200 млн євро (або 8,8 млрд грн) і 70 млн дол. США (або 2,9 млрд грн), АТ "НАК "Нафтогаз України" у сумі 270 млн євро (або 12,6 млрд грн), АТ "Укргазвидобування" у сумі 36,4 млн євро (або 1,7 млрд грн), АТ "Укрзалізниця" у сумі 300 млн євро

(або 14,3 млрд грн). Поряд з тим, постановою КМУ від 22.10.2025 № 1319 передбачено надання державних гарантій за портфельній основі у 2025 р. для 17 банків-кредиторів на загальну суму 14,98 млрд грн, але такі гарантії на 01.11.2025 не надані, тому не відображені у звітній інформації. Крім того, у зв'язку з розбіжностями щодо року надання окремих державних гарантій і рішень Уряду щодо них *(ідеться про постанову КМУ від 13.02.2024 № 167 щодо надання у 2024 р. державної гарантії за зобов'язаннями ПрАТ "Укргідроенерго" і фактичне надання такої гарантії у 2025 р.)* у рекомендаціях Комітету від 17.10.2025 запропоновано забезпечити узгодження урядових рішень про надання державних гарантій із законом про державний бюджет на відповідний рік (зокрема у п.р. – із статтею 6 Закону), і таке питання потребує подальшого додаткового опрацювання, зокрема в частині розмежування строку укладання міжнародних договорів щодо залучення кредитів під державні гарантії та строку надання таких гарантій.

Загальний обсяг державного та гарантованого державою боргу на 31.10.2025 становив 8.275,8 млрд грн та збільшився з початку п.р. у гривневому еквіваленті на 1.294,8 млрд грн, або на 18,5%. Обсяг державного боргу становив 7.989,6 млрд грн *(затверджений (із змінами) граничний обсяг на 31.12.2025 – 8.693,6 млрд грн)* і збільшився з початку п.р. на 1.297,2 млрд грн, або на 19,4%, переважно у зв'язку із зростанням зовнішнього боргу (зокрема, за рахунок отримання пільгового фінансування від міжнародних партнерів). Збільшення державного боргу відбулося в основному внаслідок перевищення надходжень від запозичень над витратами на погашення боргу, про що також зазначає Рахункова палата та звертає увагу на зростання частки боргу, номінованого в іноземній валюті, що збільшує валютний ризик. Гарантований державою борг порівняно з початком п.р. зменшився на 2,3 млрд грн, або на 0,8%, і становив 286,2 млрд грн *(затверджений граничний обсяг на 31.12.2025 – 406,7 млрд грн)*.

Законом № 4571-ІХ внесено зміни до Закону України "Про особливості здійснення правочинів з державним, гарантованим державою боргом та місцевим боргом і державними деривативами" щодо надання права КМУ до 01.10.2025 приймати рішення про тимчасове зупинення здійснення платежів за гарантійними зобов'язаннями держави щодо боргових зобов'язань за кредитом АТ "Державна продовольчо-зернова корпорація України", залученим від Експортно-імпортного банку Китаю під державну гарантію у 2012 р., на строк до вчинення правочинів з гарантованим державою боргом шляхом зміни умов відповідних боргових зобов'язань. Постановою КМУ від 10.09.2025 № 1114 погоджено пропозицію Мініекономіки щодо підтвердження державної гарантії, наданої відповідно до постанови КМУ від 13.08.2012 № 857 для забезпечення виконання боргових зобов'язань за зазначеним кредитом у розмірі 1,5 млрд дол США за результатами здійснення відповідного правочину шляхом внесення змін до умов надання зазначеного кредиту, а також доручено Мінфіну врахувати зміни обсягів зобов'язань за результатами здійсненого правочину під час підготовки проекту державного бюджету на відповідний рік. Однак, незважаючи на рекомендацію Комітету

від 17.10.2025, Мінфіном не надано інформацію про вплив такої правочину на бюджетні і боргові показники у поточному та наступних роках.

Крім того, може суттєво вплинути на бюджетні і боргові показники здійснення до кінця п.р. правочину з державними деривативами, випущеними відповідно до постанови КМУ від 11.11.2015 № 912 "Про здійснення у 2015 році правочинів з державним та гарантованим державою боргом з метою його реструктуризації і часткового списання", що передбачено постановою КМУ від 01.12.2025 № 1554 відповідно до пункту 35 розділу VI Кодексу та статті 18 Закону.

Залишки бюджетних коштів за загальним фондом збільшилися з початку п.р. на 75,3 млрд грн та на кінець листопада п.р. становили 76,4 млрд грн, а за спеціальним фондом – на 78,4 млрд грн і становили 189 млрд грн.

Для покриття тимчасових касових розривів загального фонду у 2025 р. залучаються кошти ЄКР, зокрема фінансування державного бюджету за рахунок коштів ЄКР на 01.11.2025 становило 76,8 млрд грн (проти 141,5 млрд грн на кінець 2024 р.), водночас протягом листопада п.р. такі кошти повністю повернуто з огляду на частину 5 статті 43 Кодексу *(згідно з якою відповідні кошти підлягають поверненню до кінця звітного бюджетного періоду)*.

Загалом щодо стану надходжень загального фонду державного бюджету у Висновках РП зазначено, що такі надходження за 3 квартали 2025 р. становили 3.248,69 млрд грн, або 99,8% уточненого плану на звітний період, відтак не встановлено факту перевиконання показників таких надходжень, врахованих у розписі державного бюджету на січень – вересень п.р., більше ніж на 15%, який відповідно до статті 53 Кодексу мав би бути підставою для внесення відповідних змін до Закону.

Надходження загального фонду державного бюджету за 11 місяців п.р. становили 4.303,9 млрд грн, у т.ч.: внутрішні надходження *(доходи без міжнародної фінансової допомоги (грантів), внутрішні запозичення, надходження від приватизації державного майна і повернення кредитів)* – 2.480,4 млрд грн, або 57,6% загального обсягу надходжень *(за 11 місяців 2024 р. – 2.146,4 млрд грн і 52,5%)*; зовнішні надходження *(міжнародна фінансова допомога (гранти) і зовнішні запозичення)* – 1.823,5 млрд грн, або відповідно 42,4% *(за 11 місяців 2024 р. – 1.939,3 млрд грн і 47,5%)*. Отже, у січні – листопаді 2025 р. внутрішні надходження в 1,4 раза перевищили зовнішні надходження та зросли на 15,6% порівняно з відповідним періодом 2024 р., а зовнішні надходження зменшилися відповідно на 6%.

Рахунковою палатою звернуто увагу, що зовнішні надходження від міжнародних партнерів, отримані як зовнішні запозичення і безповоротна допомога, сприяли збереженню фінансової стійкості та наповненню державного бюджету, водночас зауважено, що внаслідок порушення термінів / неповного виконання зобов'язань у частині досягнення низки цільових показників щодо впровадження реформ не отримано запланованих на січень – вересень п.р. надходжень у сумі 5,7 млрд євро від ЄС за програмою Ukraine Facility і 0,5 млрд дол. США за кредитом МВФ.

ЩОДО ВИДАТКІВ ТА КРЕДИТУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

За 11 місяців п.р. видатки державного бюджету проведено загалом у сумі 4.540,9 млрд грн, або 97,6% бюджетних призначень, з них за загальним фондом – у сумі 3.538,9 млрд грн (82,4% бюджетних призначень та 92,8% уточненого плану на звітний період, або на 273,3 млрд грн менше). Порівняно з відповідним періодом попереднього року видатки державного бюджету зросли на 761,5 млрд грн (або на 20,1%) переважно у зв'язку із збільшенням видатків на оборону на 592,6 млрд грн (або на 31,2%).

У Висновку РП вказано, що причинами проведення видатків у менших обсягах є, зокрема: недотримання або перенесення визначених умовами контрактів термінів поставок товарів, здійснення робіт і послуг, у т.ч. оборонного призначення; економія видатків на надання соціальних послуг і обслуговування державного боргу (*про що зазначено вище*); оплата медичних послуг після отримання звітів про їх фактичне надання.

Відповідно до наданої Мінфіном інформації щодо стану затвердження порядків використання бюджетних коштів та паспортів бюджетних програм слід зазначити, що на 01.12.2025:

з 91 бюджетної програми, які потребують затвердження порядків використання коштів, прийнято постанови КМУ за 90 бюджетними програмами (або 99%), і залишалось неунормованим таке питання за 1 бюджетною програмою /за кодом 6611090/ (або 1%), але постановою КМУ від 10.12.2025 № 1629 вже затверджено відповідний порядок;

до Мінфіну з 482 паспортів бюджетних програм, що потребують затвердження у п.р. (з урахуванням змін до Закону), надійшло 475 паспортів (або 98,5%), з них погоджено Мінфіном 469 паспортів, а не подано на погодження 7 паспортів (або 1,5%).

На 01.12.2025 не розпочато проведення видатків загального фонду за 32 бюджетними програмами (включаючи бюджетні асигнування за бюджетними програмами Спеціалізованого окружного адміністративного суду та Спеціалізованого апеляційного адміністративного суду, встановлені їм змінами до розпису державного бюджету на 2025 рік відповідно до Закону № 4571–IX, але не відображені у звітності за січень – листопад п.р., оскільки за інформацією Казначейства ці головні розпорядники не зареєстровані в Єдиному реєстрі розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів, на що також вказує Рахункова палата), незважаючи на наявність відповідних бюджетних асигнувань на звітний період, що може бути пов'язано з причинами, наведеними у Висновку РП (*про що зазначено вище*), а також з обмеженістю ресурсів загального фонду державного бюджету і відповідно здійсненням платежів за визначеною їх черговістю /згідно з постановою КМУ від 09.06.2021 № 590 "Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану" (із змінами)/.

Керуючись частинами 6 і 8 статті 23 Кодексу, з початку п.р. /на 15.12.2025/ Урядом загалом прийнято 88 рішень (без врахування рішень ДСК) щодо передачі бюджетних призначень чи перерозподілу видатків державного бюджету і надання кредитів з державного бюджету /найбільше таких рішень

прийнято щодо МОЗ, МОН та Мінрозвитку/, при цьому згідно з підпунктом 1 пункту 22 розділу VI Кодексу в умовах воєнного стану не застосовуються норми статті 23 Кодексу щодо погодження з Комітетом відповідних рішень КМУ.

На виконання статті 29 Закону на 15.12.2025 прийнято 4 рішення Уряду */розпорядження КМУ від 20.08.2025 № 884-р, від 01.10.2025 № 1060-р, від 13.11.2025 № 1224-р і від 12.12.2025 № 1421-р/* про розподіл бюджетних призначень за бюджетною програмою "Забезпечення інституційної спроможності органів державної влади" (код 3511360) на загальну суму 687,9 млн грн, або 68,8% бюджетних призначень */1 млрд грн/*, нерозподілені видатки становлять 312,1 млн грн *(порядок розподілу таких коштів затверджено постановою КМУ від 26.04.2024 № 609 (із змінами))*.

У державному бюджеті на 2025 рік (із змінами) резервний фонд визначено в обсязі 55,4 млрд грн, що становить 1,3% видатків загального фонду *(згідно з частиною 3 статті 24 Кодексу резервний фонд бюджету не може перевищувати 1% видатків загального фонду бюджету, але відповідно до пункту 22 розділу VI Кодексу така норма не застосовується в умовах воєнного стану)*. На 15.12.2025 Урядом прийнято рішення про виділення з резервного фонду загалом 65,4 млрд грн (або 99,4% уточненого річного плану, який на 10,4 млрд грн більше бюджетних призначень у зв'язку із здійсненням перерозподілу загальнодержавних видатків Мінфіну). За даними Казначейства, за січень – жовтень п.р. розподілено відповідні кошти на загальну суму 60,6 млрд грн (або 98,6% виділених коштів за відповідний період згідно з рішеннями КМУ */61,4 млрд грн/*), з них видатки проведено у сумі 30,5 млрд грн (або 50,3% розподілених коштів). Однак окремі рішення КМУ щодо виділення коштів з резервного фонду не повною мірою відповідали меті створення такого фонду, оскільки відповідні видатки могли бути передбачені під час складання проекту державного бюджету або проведені за бюджетними програмами, бюджетні призначення на які затверджено Законом, наприклад щодо надання одноразової державної грошової допомоги "Зимова підтримка" (5,5 млрд грн) */постанова КМУ від 13.01.2025 № 22 (із змінами від 11.03.2025 № 275, від 21.05.2025 № 582, від 07.07.2025 № 800 і від 05.12.2025 № 1599)/* і надання державної грошової допомоги покупцям товарів українського виробництва та часткової компенсації вартості техніки і обладнання вітчизняного виробництва (4,2 млрд грн) */постанова КМУ від 04.06.2025 № 652 (із змінами від 07.11.2025 № 1429, від 13.11.2025 № 1449)/*.

У структурі здійснених за січень – листопад 2025 р. видатків державного бюджету найбільшу питому вагу за функціональною класифікацією становили видатки на: оборону */54,9% загального обсягу видатків/* – 2.493,2 млрд грн *(на 31,2% більше порівняно з відповідним періодом 2024 р.)*; громадський порядок, безпеку та судову владу */відповідно 15,1%/* – 683,9 млрд грн *(відповідно на 17,2% більше)*; соціальний захист та соціальне забезпечення */8,5%/* – 385,9 млрд грн *(на 3,3% менше)*; загальнодержавні функції */8,5%/* – 385,8 млрд грн *(на 12,5% більше)*, з них на обслуговування боргу та виплати за

державними деривативами – 319,9 млрд грн (*на 11,6% більше*); охорону здоров'я /4,2%/ – 189,9 млрд грн (*на 8,8% більше*).

Видатки на забезпечення сектору національної безпеки і оборони за 11 місяців п.р. проведені в обсязі 3.123,1 млрд грн, що становить 68,8% загального обсягу здійснених видатків державного бюджету.

Із загального фонду державного бюджету Пенсійному фонду за бюджетною програмою "Фінансове забезпечення виплати пенсій, надбавок та підвищень до пенсій, призначених за пенсійними програмами, та дефіциту коштів Пенсійного фонду" (код 2506080) протягом 11 місяців п.р. спрямовано 219,2 млрд грн, або 98,8% уточненого плану на звітний період і 92,5% бюджетних призначень /236,9 млрд грн/, що на 28,9 млрд грн менше порівняно з відповідним періодом 2024 р. і певним чином пов'язано з реалізацією норм статей 38, 45 і 46 Закону. Згідно з постановою КМУ від 17.09.2025 № 1152 "Деякі питання бюджету Пенсійного фонду України на 2025 рік" затверджено бюджет Пенсійного фонду на 2025 рік, водночас, керуючись частиною 8 статті 23 Кодексу, здійснено перерозподіл видатків Мінсоцполітики шляхом збільшення видатків за бюджетною програмою 2506080 на 2,69 млрд грн за рахунок відповідного зменшення видатків за бюджетною програмою 2506110 "Виплата житлових субсидій та пільг громадянам на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу". У 2025 р., вперше за багато років, не залучаються кошти ЄКР на покриття тимчасових касових розривів Пенсійного фонду, але залишається непогашеною заборгованість за наданими у попередніх роках позиками у сумі 11,3 млрд грн.

Видатки спеціального фонду державного бюджету у січні – листопаді п.р. здійснені у сумі 1.001,96 млрд грн, що становить 277% бюджетних призначень та 83,3% уточненого річного плану (збільшеного на 841,7 млрд грн в основному в частині видатків, які здійснюються за рахунок власних надходжень бюджетних установ).

У 2025 р. (як і в 2 попередніх роках) у складі спеціального фонду державного бюджету створено фонд ліквідації наслідків збройної агресії, джерелами формування якого згідно пунктом 10 статті 11 Закону є кошти, отримані у зв'язку з виконанням законів України "Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів" і "Про санкції" /за 11 місяців п.р. надійшло 8,9 млрд грн/, які згідно зі статтею 43 Закону спрямовуються на компенсацію за знищений/пошкоджений об'єкт житлового призначення відповідно до прийнятих рішень КМУ про виділення коштів з цього фонду. Водночас згідно із статтею 44 Закону у 2025 р. залишки коштів цього фонду на 01.01.2025 /за даними Казначейства – 7,6 млрд грн/ зберігаються і за рішеннями КМУ спрямовуються на завершення проектів (об'єктів, заходів), реалізація яких у попередніх роках здійснювалася за рахунок коштів цього фонду. На 15.12.2025 прийнято 16 рішень Уряду про виділення коштів з цього фонду на загальну суму 16,2 млрд грн, а саме: за рахунок поточних надходжень цього фонду – 5 рішень /розпорядження КМУ від 09.05.2025 № 456-р, постанови КМУ від

11.06.2025 № 685, від 13.08.2025 № 968, від 22.10.2025 № 1332 і від 26.11.2025 № 1517/ на суму 8,9 млрд грн (або 100% надходжень); за рахунок залишку коштів цього фонду – 11 рішень /*постанови КМУ від 07.03.2025 № 251 (із змінами від 22.10.2025 № 1333), від 11.04.2025 № 412 (із змінами від 30.07.2025 № 922, від 10.10.2025 № 1290), від 16.05.2025 № 570 (із змінами від 18.06.2025 № 718, від 14.07.2025 № 851, від 20.08.2025 № 1002, від 26.08.2025 № 1037 і від 05.11.2025 № 1430)*/ на суму 7,3 млрд грн (або 95,8% залишку коштів). За 10 місяців п.р. видатки фонду ліквідації наслідків збройної агресії становили 9,1 млрд грн (або 56,2% розподілених коштів).

Комітет постійно звертає увагу Уряду на низький рівень використання коштів за окремими видатками спеціального фонду державного бюджету при наявності відповідних надходжень та накопиченні значних залишків, зокрема:

щодо використання коштів, отриманих за рахунок джерел, визначених пунктом 5-1 частини 3 статті 29 Кодексу (з урахуванням залишків попередніх років) /*йдеться про плату за ліцензії у сфері діяльності з організації та проведення азартних ігор і за ліцензії на випуск та проведення лотерей*/, за напрямками, визначеними статтею 24 Закону, – з урахуванням рекомендації Комітету Законом № 4561–ІХ кошти, передбачені за рахунок такої плати на заходи з охорони здоров'я, освіти, культури, фізичної культури і спорту з 1 серпня п.р. спрямовано на здійснення заходів у сфері оборони за бюджетною програмою 2101540. Стан використання таких коштів за бюджетними програмами на заходи з охорони здоров'я, освіти, культури, фізичної культури і спорту дещо покращився, проте на 01.12.2025 загальний обсяг залишку за відповідними програмами становив 1,5 млрд грн і ймовірно не буде повністю використаний до кінця п.р., зокрема, найбільші залишки за такими бюджетними програмами: "Забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру" (код 2301400) – 261,8 млн грн, "Розвиток фізичної культури, спорту вищих досягнень та резервного спорту" (код 3401220) – 553,9 млн грн, "Фонд розвитку закладів загальнодержавного значення, в тому числі їх будівництво" (код 3801280) – 513,7 млн грн;

щодо окремих фондів, створених у складі спеціального фонду державного бюджету відповідно до статей 24-3, 24-4, 24-5 і 24-6 Кодексу, у січні – жовтні п.р. залишався низький рівень використання коштів за наявності відповідних надходжень і здебільшого подальше накопичення залишків коштів, зокрема йдеться про: Державний фонд поводження з радіоактивними відходами (*використано 0,4 млрд грн, або 10,3% надходжень цього фонду за звітний період з урахуванням залишку на 01.01.2025 /3,1 млрд грн/, залишок на 01.11.2025 – 3,3 млрд грн*), державний фонд декарбонізації та енергоефективної трансформації (*використано 1,2 млрд грн, або 38,9% надходжень цього фонду за звітний період з урахуванням залишку на 01.01.2025 /1,6 млрд грн/, залишок на 01.11.2025 – 1,96 млрд грн*), державний фонд розвитку водного господарства (*використано 64,2 млн грн, або 12% надходжень цього фонду за звітний період з урахуванням залишку на 01.01.2025 /399,7 млн грн/, залишок на 01.11.2025 – 471 млн грн*), державний

фонд внутрішніх водних шляхів (використано 140,4 млн грн, або 33,6% надходжень цього фонду за звітний період з урахуванням залишку на 01.01.2025 /375,3 млн грн/, залишок на 01.11.2025 – 277,3 млн грн).

Зазначене свідчить про неналежне управління бюджетними коштами та низьку виконавську дисципліну окремих головних розпорядників впродовж року, що в умовах воєнного стану через вкрай напружену ситуацію з наповненням державного бюджету є нераціональним і потребує посилення контролю за виконанням державного бюджету.

У січні – листопаді п.р. порівняно з відповідним періодом 2024 р. капітальні видатки збільшилися на 15,1% (проведені у сумі 256,1 млрд грн, або 67,5% уточненого річного плану), поточні видатки – на 20,5% (відповідно 4.284,8 млрд грн, або 83,8%).

З 2025 р. запроваджено нову модель публічних інвестицій, що здійснюються за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів (у т.ч. отриманих у вигляді міжнародної технічної допомоги, коштів, залучених під державні (місцеві) гарантії) для реалізації публічних інвестиційних проектів і програм публічних інвестицій (далі – ПІП). Загалом Законом (із змінами) з урахуванням постанови КМУ від 28.11.2025 № 1543 визначено витрати за 67 бюджетними програмами (з них 20 – субвенції місцевим бюджетам і державний фонд регіонального розвитку), спрямованими на реалізацію 88 ПІП, з яких за спеціальним фондом за рахунок міжнародної фінансової допомоги (грантів) і зовнішніх цільових кредитів реалізуються 47 ПІП. У січні – листопаді п.р. за рахунок коштів загального фонду державного бюджету за 7 бюджетними програмами (без урахування субвенцій місцевим бюджетам і державного фонду регіонального розвитку) не розпочато виконання або спостерігався низький рівень виконання (до 30%) 8 ПІП (не виконано планові показники на звітний період у сумі 3,4 млрд грн при річному плані 3,6 млрд грн), що посилює ризик невикористання таких коштів до кінця п.р. та відповідно відтермінує реалізацію таких ПІП. Рахункова палата зауважує, що основними причинами невиконання плану стало тривале розроблення нормативно-правових актів, здійснення тендерних процедур і укладання договорів.

За 11 місяців п.р. повернуто кредитів до загального фонду державного бюджету в обсязі 12,9 млрд грн, або 85,5% затвердженого річного плану та 93,5% плану на звітний період. До спеціального фонду повернуто кредитів в обсязі 194,1 млн грн, або 71,8% затвердженого річного плану.

За січень – листопад 2025 р. надано кредитів з державного бюджету у сумі 5,8 млрд грн, або 12% бюджетних призначень, у т.ч. із загального фонду – 0,45 млрд грн (4,4% бюджетних призначень і 21,6% уточненого плану на звітний період), із спеціального фонду – 5,3 млрд грн (14,1% бюджетних призначень).

Кредиторська заборгованість на 01.11.2025 за видатками загального фонду становила 3,4 млрд грн і збільшилася з початку п.р. в 2,3 раза (з яких за видатками Міноборони – 1,4 млрд грн і збільшилася в 6,6 раза, МВС – 0,5 млрд грн і збільшилася в 5,6 раза), з них прострочена кредиторська заборгованість

– 1,1 млрд грн (33,6% загального обсягу заборгованості, збільшилася на 7,1% з початку п.р.). Дебіторська заборгованість за видатками загального фонду на 01.11.2025 становила 301,85 млрд грн (з яких 246,2 млрд грн – за видатками Міноборони) і зменшилася з початку п.р. на 19%, з них прострочена дебіторська заборгованість – 64,7 млрд грн (21,4% загального обсягу заборгованості, збільшилася на 9,8% з початку п.р.), з яких найбільші обсяги за видатками Міноборони – 53,9 млрд грн, МВС – 5,3 млрд грн, Мінстратегпрому – 1,2 млрд грн. У Висновку РП зазначено, що зростання кредиторської і дебіторської заборгованості спричинено недостатнім контролем за виконанням постачальниками умов договорів, насамперед щодо строків постачання товарів, виконання робіт та надання послуг.

ЩОДО ТРАНСФЕРТІВ МІЖ ДЕРЖАВНИМ І МІСЦЕВИМИ БЮДЖЕТАМИ

За січень – листопад п.р. трансферти з державного бюджету надані місцевим бюджетам у сумі 179,9 млрд грн, що становить 79,2% уточненого річного плану, у т.ч. за загальним фондом – 173,1 млрд грн (82,3% *уточненого річного плану та 90,3% уточненого плану на звітний період*), за спеціальним фондом – 6,8 млрд грн (40,6% *уточненого річного плану*).

Базова дотація перерахована місцевим бюджетам у сумі 23,4 млрд грн, або 100% плану на січень – листопад п.р. Реверсна дотація також передана з місцевих бюджетів до державного бюджету у запланованому на звітний період обсязі – 13,9 млрд грн.

4 додаткові дотації надано місцевим бюджетам у повному обсязі відповідно до плану на 11 місяців п.р., а додаткова дотація на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією РФ (код 3511280), передана у сумі 17,1 млрд грн, або 54,1% плану на звітний період (при цьому на 15.12.2025 не розподілено 12,3 млрд грн такої дотації */з урахуванням її зменшення на 4,35 млрд грн у зв'язку із здійсненням перерозподілу загальнодержавних видатків Мінфіну/*, її розподіл між місцевими бюджетами здійснюється з урахуванням особливостей, визначених постановою КМУ від 14.01.2025 № 23).

Із загального фонду державного бюджету субвенції перераховані у сумі 128,86 млрд грн, або 97% уточненого плану на січень – листопад п.р. Серед таких субвенцій переважну частину становила освітня субвенція (72,6% *загального обсягу таких субвенцій*), яку перераховано у сумі 93,6 млрд грн (90,7% бюджетних призначень та 99,1% уточненого плану на звітний період). Урядом здійснено розподіл освітньої субвенції (код 2211190) між місцевими бюджетами на січень – серпень 2025 р. у сумі 68,2 млрд грн */постанова КМУ від 05.12.2024 № 1394/* і на вересень – грудень 2025 р. у сумі 33,8 млрд. грн */постанова КМУ від 14.07.2025 № 819/* та розподіл резерву субвенції у сумі 55,4 млн грн */постанова КМУ від 14.07.2025 № 819, розпорядження КМУ від 03.10.2025 № 1092-р і від 10.12.2025 № 1393-р/*, нерозподіленими залишаються 1,06 млрд грн (або 1%), з яких 0,98 млрд грн – резерв субвенції. Поряд з тим, на здійснення доплат педагогічним працівникам закладів загальної середньої

освіти вперше місцевим бюджетам надано відповідну субвенцію (код 2211370) у сумі 9,8 млрд грн, або 95% уточненого плану на січень – листопад п.р. (річний обсяг становить 12 млрд грн). Постановами КМУ від 27.12.2024 № 1515, від 25.07.2025 № 913, від 03.10.2025 № 1263 і від 19.11.2025 № 1481 та розпорядженням КМУ від 17.09.2025 № 1000-р здійснено розподіл цієї субвенції між місцевими бюджетами загалом у сумі 11,5 млрд грн (нерозподіленими залишаються 0,5 млрд грн, або 4,3%).

У п.р. вперше 11 субвенцій загального фонду передбачено на реалізацію ПП, що надані місцевим бюджетам у січні – листопаді п.р. загалом у сумі 18,9 млрд грн, або 93,9% уточненого плану на звітний період та 93,4% бюджетних призначень.

Рівень надання субвенцій із спеціального фонду державного бюджету за 11 місяців п.р. становив 43,3% плану на звітний період, що зумовлено передусім невиконанням плану зовнішніх цільових кредитів, за рахунок яких надаються окремі субвенції. Найбільшою серед субвенцій спеціального фонду є також освітня субвенція, яку перераховано у сумі 2,36 млрд грн. Особливістю використання освітньої субвенції за спеціальним фондом, обсяг якої сформовано відповідно до статті 25 Закону за рахунок залишку цієї субвенції на 01.01.2025 у сумі 3,7 млрд грн, є її спрямування на реалізацію заходів у сфері освіти за рішеннями КМУ */спрямовано на такі заходи: придбання шкільних автобусів – 773,7 млн грн; забезпечення харчуванням учнів закладів загальної середньої освіти – 761,8 млн грн; створення сучасного освітнього простору – 493,8 млн грн; придбання обладнання, створення та модернізації (проведення реконструкції та капітального ремонту) їдалень (харчоблоків) закладів загальної середньої освіти – 283,4 млн грн; облаштування безпечних умов у закладах загальної середньої освіти – 39,65 млн грн; перерозподілено на інші бюджетні програми у сфері освіти – 867,3 млн грн/* (на 15.12.2025 з 2.827,7 млн грн залишків коштів освітньої субвенції не розподілено 475,4 млн грн, або 16,8%).

У Законі (із змінами) з 37 трансфертів з державного бюджету (31 субвенція і 5 дотацій) затверджено без розподілу між місцевими бюджетами 26 трансфертів */за кодами 1511090, 1511800, 1511810, 2211190, 2211220, 2211230, 2211360, 2211370, 2211800, 2211810, 2211820, 2211830, 2211840, 2211850, 2211860, 2311800, 2511250, 2511800, 3121160, 3121350, 3121600, 3121620, 3121680, 3121690, 3411250, 3511060/*, відтак розподіли зазначених трансфертів відповідно до частини 6 статті 108 Кодексу мають здійснюватися КМУ за погодженням з Комітетом (крім субвенцій за кодами 2211190 та 2211220, розподіл яких згідно з статтями 25 і 26 Закону здійснюється Урядом), при цьому згідно із підпунктом 1 пункту 22 розділу VI Кодексу в умовах воєнного стану не застосовується вимога щодо погодження з Комітетом відповідних рішень Уряду. Керуючись частиною 6 статті 108 Кодексу та статтями 25 і 26 Закону, на 15.12.2025 прийнято 90 рішень КМУ щодо розподілу або перерозподілу трансфертів з державного бюджету між місцевими бюджетами.

На 15.12.2025, крім зазначених вище трансфертів за кодами 2211190, 2211370 і 3511280, залишаються нерозподіленими або розподіленими частково 5 субвенцій (що потребують прийняття рішень Уряду щодо їх розподілу), а саме на:

забезпечення харчуванням учнів закладів загальної середньої освіти (код 2211360) */план за загальним фондом – 4.593,1 млн грн, не розподілено 1.512,2 млн грн, або 32,9%; план за спеціальним фондом – 100 млн грн, не розподілено/;*

реалізацію ППП на облаштування безпечних умов у закладах, що надають загальну середню освіту (облаштування укриттів), зокрема військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцей, ліцей із посиленою військово-фізичною підготовкою (код 2211810) */план за загальним фондом – 6.200 млн грн, не розподілено 35,8 млн грн, або 0,6%/;*

реалізацію ППП на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти "Нова українська школа" (код 2211850) */план за загальним фондом – 2.000 млн грн, не розподілено 230,25 млн грн, або 11,5%/;*

реалізацію ППП на модернізацію та оновлення матеріально-технічної бази військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцей, закладів освіти з посиленою військово-фізичною підготовкою (код 2211860) */план за загальним фондом – 1.500 млн грн, не розподілено/;*

здійснення підтримки окремих закладів та заходів у системі охорони здоров'я (код 2311500) */план за загальним фондом – 1.306,4 млн грн, не розподілено 18 млн грн, або 1,4%/.*

При цьому на 15.12.2025 ще не затверджено порядок та умови надання субвенції на реалізацію публічного інвестиційного проекту на модернізацію та оновлення матеріально-технічної бази військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцей, закладів освіти з посиленою військово-фізичною підготовкою (код 2211860), включеної до державного бюджету на 2025 рік Законом № 4571–ІХ.

Крім того, у 2025 р. /на 01.12.2025/ з урахуванням норм статей 44 і 55 Закону, статті 24 та пункту 56 розділу VI Кодексу Урядом при розподілі коштів, зокрема фонду ліквідації наслідків збройної агресії, резервного фонду та коштів на рахунках головних розпорядків, відкритих у НБУ, запроваджено 8 нових субвенцій */за кодами 2211080, 2211350, 2211380, 2211390, 2311080, 3121450, 3131100, 3811050/* і 1 додаткову дотацію */за кодом 2511700/* та здійснено їх розподіл між місцевими бюджетами, а також відповідно до статті 27 Закону прийнято постанову КМУ від 29.10.2025 № 1384, якою, зокрема, передбачено кошти гранту ЄІБ в сумі 396 млн грн спрямувати Мінрозвитку для надання субвенції місцевим бюджетам на реалізацію проекту "Рішення для відновлюваної енергетики (RES)" */не розподілено 346 млн грн, або 87,4%/.*

Загалом тривале затвердження Урядом порядків і умов надання окремих субвенцій, їх розподілів між місцевими бюджетами може спричинити надання таких субвенцій в обсягах менше плану, та, як наслідок, невиконання у запланованих обсягах окремих видатків місцевих бюджетів.

Окремо необхідно відмітити, що відповідно до статті 48 Закону у 2025 р. кошти державного фонду регіонального розвитку (код 3121070) (далі – ДФРР), передбачені у сумі 1 млрд грн, спрямовуються на реалізацію ППП у порядку, визначеному Урядом. Такий порядок затверджено постановою КМУ від 13.08.2025 № 971, однак лише наприкінці жовтня п.р. затверджено перелік ППП, що можуть реалізовуватися у 2025 р. за рахунок коштів ДФРР /розпорядження КМУ від 22.10.2025 № 1145-р/. Відтак, внаслідок несвоєчасного затвердження необхідних нормативно-правових актів Уряду відповідні видатки не проводилися у січні – жовтні 2025 р., а у листопаді п.р. використано лише 106,9 млн грн, або 10,7% бюджетних призначень, що посилює ризик значного невикористання коштів ДФРР до кінця року.

Керуючись статтями 14 і 24 Закону України "Про комітети Верховної Ради України" та частиною 2 статті 109 Кодексу, пропонується надати Уряду рекомендації для усунення виявлених недоліків при виконанні Закону та поліпшення управління бюджетними коштами у процесі виконання бюджету.

Рахунковою палатою рекомендовано розглянути Висновок РП і Висновки РП на засіданні Комітету (про що зазначено у відповідних рішеннях Рахункової палати від 25.11.2025 № 28-5 і від 13.10.2025 № 25-2). Частиною 2 статті 31 Закону України "Про комітети Верховної Ради України" передбачено, зокрема, що: профільні комітети обов'язково розглядають на своїх засіданнях за участю представників Рахункової палати, відповідних органів влади та інших запрошених осіб рішення Рахункової палати за результатами здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), якщо Рахунковою палатою рекомендовано розгляд таких рішень на засіданнях відповідних комітетів; відповідні комітети у двомісячний строк забезпечують розгляд таких питань з онлайн-трансляцією в мережі Інтернет (крім питань, що містять інформацію з обмеженим доступом), а також можуть ініціювати їх розгляд на пленарному засіданні Верховної Ради.

Враховуючи наведене та зважаючи на частину 2 статті 31 Закону України "Про комітети Верховної Ради України", у Комітеті 17.12.2025 відбулося засідання підкомітету з питань державного фінансового контролю та діяльності Рахункової палати, на якому розглянуто дане питання за участю Голови Рахункової палати Піщанської О.С., першого заступника Міністра фінансів України Єрмоличева Р.В., інших уповноважених посадових осіб цих органів, а також керівних представників деяких головних розпорядників (а саме: Мінекономіки, МОН, МОЗ, Міненерго і Мінкульт), при цьому таке засідання підкомітету транслювалося у прямому ефірі на YouTube-каналі Комітету (із записом такого засідання можна ознайомитися на зазначеному каналі).

УХВАЛИЛИ:

1. Висновки Рахункової палати про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2025 рік у січні – вересні і за підсумками трьох кварталів 2025 року в частині надходжень загального фонду та

інформацію щодо поточного стану виконання державного бюджету у 2025 році взяти до відома і врахувати в роботі.

2. Рекомендувати Кабінету Міністрів України:

1) проаналізувати Висновок Рахункової палати про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2025 рік у січні – вересні, опрацювати відповідні пропозиції Рахункової палати щодо можливості їх врахування, а також вжити невідкладних заходів щодо забезпечення належного виконання державного бюджету до завершення поточного року;

2) вжити заходів щодо скорочення податкового боргу перед державним бюджетом;

3) завершити роботу щодо нормативно-правового забезпечення реалізації норм Закону України "Про Державний бюджет України на 2025 рік" (зокрема статті 53 та пункту 30 розділу "Прикінцеві положення"), а також виконання вимог частини 2 статті 97 Бюджетного кодексу України щодо порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам за кодом 2211860;

4) продовжити активну співпрацю з Європейським Союзом, міжнародними фінансовими організаціями, урядами іноземних держав щодо залучення міжнародної фінансової допомоги передусім у вигляді грантів на бюджетну підтримку для мінімізації боргового навантаження на державний бюджет і зменшення його дефіциту;

5) поінформувати Комітет з питань бюджету і Рахункову палату про реалізацію постанови Кабінету Міністрів України від 01.12.2025 № 1554 "Про здійснення у 2025 році правочину з державними деривативами", а також про вплив такого правочину на бюджетні і боргові показники у поточному та наступних бюджетних періодах;

6) доручити Міністерству фінансів України забезпечити надання Комітету з питань бюджету і Рахунковій палаті узагальненої інформації про надходження коштів, які залучаються згідно з пунктом 35-1 розділу VI Бюджетного кодексу України в рамках ініціативи країн G7 ERA та повернення яких буде здійснюватися за рахунок доходів, отриманих від заморожених активів Російської Федерації, разом та у розрізі кредиторів (із зазначенням реквізитів відповідних договорів), умовних зобов'язань та фактичних обсягів залучених до державного бюджету коштів (у відповідній валюті та еквіваленті в доларах США і гривнях) за видами надходжень (згідно з бюджетною класифікацією) окремо за загальним і спеціальним фондами державного бюджету загалом за 2025 рік, а також відповідної інформації загалом за 2024 рік;

7) поінформувати Комітет з питань бюджету і Рахункову палату про вплив правочину, здійсненого відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 10.09.2025 № 1114 "Деякі питання державної гарантії, наданої у 2012 році для фінансування проектів у сфері сільського господарства", на бюджетні і боргові показники у поточному та наступних бюджетних періодах;

8) забезпечити узгодженість урядових рішень про надання державних гарантій із законом про державний бюджет на відповідний рік, зокрема в частині розмежування строку укладання міжнародних договорів щодо залучення кредитів під державні гарантії та строку надання таких гарантій;

9) звернути увагу головних розпорядників коштів державного бюджету на необхідність дотримання фінансової дисципліни, забезпечивши до завершення поточного року економне і раціональне використання бюджетних коштів, врегулювання питань погашення кредиторської і дебіторської бюджетної заборгованості, передусім простроченої заборгованості;

10) забезпечити прийняття рішень про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету з дотриманням вимог частини першої статті 24 Бюджетного кодексу України щодо здійснення за рахунок резервного фонду державного бюджету виключно непередбачених видатків, що не мають постійного характеру і не могли бути передбачені під час складання проекту державного бюджету;

11) терміново здійснити розподіл субвенції з державного бюджету між місцевими бюджетами за кодом 2211860 та завершити розподіл субвенцій за кодами 2211190, 2211360, 2211370, 2211810, 2211850, 2311500 і додаткової дотації за кодом 3511280, доручивши відповідним міністерствам забезпечити підготовку і узгодження необхідних проектів нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України;

12) подати Комітету з питань бюджету і Рахунковій палаті інформацію щодо врахування вищезазначених рекомендацій, включаючи пропозиції Рахункової палати, наведені в її Висновку про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2025 рік у січні – вересні.